

28 Μαρτίου 2024

Ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Χριστοδουλίδη στην τελετή απονομής των Βραβείων ΘΟΚ για το έτος 2023

Είναι με μεγάλη χαρά και τιμή που συμμετέχω και χαιρετίζω τη φετινή Τελετή Βραβείων Θεάτρου, ενός θεσμού, που εδώ και δύο και πλέον δεκαετίες, βραβεύει διακεκριμένους ανθρώπους του θεάτρου και δημιουργούς της χρονιάς που μας πέρασε.

Επιτρέψτε μου, πριν προχωρήσω, να μνημονεύσω τον σκηνοθέτη και ηθοποιό Νίκο Χαραλάμπους, ο οποίος μας άφησε πριν από λίγες ημέρες. Ο Νίκος Χαραλάμπους αποτελεί αδιαμφισβήτητα ένα μεγάλο κεφάλαιο στην Ιστορία του κυπριακού θεάτρου και σφράγισε με το έργο και την προσωπικότητά του τα θεατρικά δρώμενα της Κύπρου, και όχι μόνο. Τίμησε και ανέδειξε το θέατρο της Κύπρου και στο εξωτερικό, και οι παραγωγές του θα εμπνέουν και θα διδάσκουν για πάντα τους ανθρώπους του θεάτρου και της τέχνης γενικότερα. Αιωνία του η μνήμη.

Απόψε, είναι μια γιορτή του θεάτρου της Κύπρου, αλλά και γενικά της πολιτιστικής δημιουργίας στη χώρα μας. Λέχθηκαν πολλά προηγουμένως, που έχουν κατά καιρούς αναφερθεί για τον πολιτισμό, για το θέατρο. Αν ο πολιτισμός μιας χώρας είναι η ψυχή και η έκφραση της ζωής και της Ιστορίας της, το θέατρο είναι σίγουρα η καρδιά και ο παλμός της.

Ο λόγος του Μάνου Χατζιδάκι, «Ηθοποιός σημαίνει φως», αντικατοπτρίζει την πραγματική διάσταση του όρου «ηθοποιός» και εμπερικλείει μέσα του την υψηλή αποστολή και ευθύνη των ανθρώπων του θεάτρου. Να μην ξεχνούμε επίσης ότι ως Έλληνες στην καταγωγή και στον πολιτισμό έχουμε βαριά κληρονομιά απέναντι σε όλες τις μορφές της τέχνης. Εξάλλου, η παιδαγωγική, κοινωνική και ηθοπλαστική λειτουργία του θεάτρου αποτελεί κτήμα και καύχημα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι το θέατρο έχει μεγάλη επίδραση στο κοινωνικό σύνολο και μπορεί να διαμορφώσει αξίες, αντιλήψεις και στάσεις ζωής. Και, ναι, μέσα από το θέατρο μπορεί να ξεκινήσει μια επανάσταση. Όλοι φέρουμε μέσα μας ανεξίτηλες εντυπώσεις και εμπειρίες από θεατρικές παραστάσεις, εικόνες και εμπειρίες που μας προβληματίζουν, μας συγκινούν, άλλοτε μας χαλαρώνουν, μας εντυπωσιάζουν και τολμώ να πω ότι σε πολλές περιπτώσεις μας έχουν καθορίσει. Το θέατρο, ανέκαθεν ήταν –και ως Κυβέρνηση θα το διασφαλίσουμε αυτό, είναι ένας βασικός μας στόχος σε σχέση με το θέατρο, ότι θα παραμείνει– το δεύτερό μας σχολείο.

Απόψε ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου (ΘΟΚ), ο στυλοβάτης της θεατρικής δημιουργίας της χώρας μας, τιμά και βραβεύει τρεις καταξιωμένους καλλιτέχνες που άφησαν τη σφραγίδα τους και ξεχώρισαν με τις δημιουργίες και την υποκριτική τους δεινότητα.

Τον κ. Σταύρο Λούρα, τον οποίο προσωπικά εκτιμώ και θαυμάζω. Τον θυμάμαι από τα παιδικά μου χρόνια. Εδώ και σχεδόν 50 χρόνια έχει αφιερώσει τη ζωή του στο σανίδι και γέμισε τη ζωή μας με μοναδικές και ανεπανάληπτες ερμηνείες ρόλων, κωμικών και δραματικών. Αποδεδειγμένα, ο κ. Σταύρος Λούρας συγκαταλέγεται στους σπουδαιότερους ανθρώπους του θεάτρου της Κύπρου και αξίζει στο έπακρο την αποψινή τιμή.

Επίσης, ο ΘΟΚ βραβεύει τον σκηνοθέτη κ. Πάρι Ερωτοκρίτου με το Βραβείο του Δημιουργού της Χρονιάς και την κα Αναστασία Δημητριάδου, μουσικό performer, με το βραβείο Νέου Δημιουργού της Χρονιάς. Τόσο ο Πάρις όσο και η Αναστασία αξίζουν τα θερμά μας συγχαρητήρια για το πάθος, την ευρηματικότητα και το υψηλό τους καλλιτεχνικό επίπεδο.

Την ίδια στιγμή, όμως, δεν λησμονούμε τους υπόλοιπους υποψήφιους, αλλά και όλους γενικά τους καλλιτεχνικούς δημιουργούς της Κύπρου. Άλλωστε, σκοπός του θεσμού των Βραβείων ΘΟΚ είναι η τιμή και η αναγνώριση του έργου γενικά των ανθρώπων του θεάτρου της Κύπρου, οι οποίοι αξιοποιούν και πελεκούν το χάρισμα που διαθέτουν με πολύ κόπο και πολλές θυσίες, πολλές φορές σε αντίξοες συνθήκες, προσφέροντας σε όλους μας, διαχρονικά, τερπνό και ωφέλιμο θέαμα.

Από την πρώτη στιγμή που αναλάβαμε τα ηνία της διακυβέρνησης, θέσαμε ως προτεραιότητά μας τον «άνθρωπο», τις ανάγκες, την αξία και την προσφορά του. Η πολιτική μας, βασισμένη σε μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση, είναι στοχευμένη, με συγκεκριμένες και καιρίες δράσεις αναβάθμισης, αναθεώρησης και αλλαγής όλου του πλαισίου των παροχών και της λειτουργίας των κρατικών Υπηρεσιών. Γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι δεν είναι καθόλου εύκολο το έργο μας. Σε πολλές περιπτώσεις οι αλλαγές αφορούν θεσμικές λειτουργίες, παγιωμένες και πολλές φορές δύσκαμπτες. Όμως, έχουμε χαράξει μια πολύ συγκεκριμένη πορεία, ξέρουμε που θέλουμε να πάμε, θα την ακολουθήσουμε μέχρι το τέλος και είμαι σίγουρος για το αποτέλεσμα.

Όσον αφορά τον Πολιτισμό, αλλά και πιο συγκεκριμένα το θέατρο, το Υφυπουργείο Πολιτισμού, υπό την καθοδήγηση της Υφυπουργού δρος Βασιλικής Κασσιανίδου, άρχισε έναν γόνιμο και άμεσο διάλογο με τους θεατρικούς φορείς, με στόχο τη χάραξη ενός ολιστικού σχεδιασμού, πάντα προς όφελος του κοινού, των καλλιτεχνών και της ποιότητας της πολιτιστικής δημιουργίας στη χώρα μας.

Ενδεικτικά, μεταξύ άλλων, αυτόν τον πρώτο χρόνο της διακυβέρνησής μας –το αναφέρω πρώτο διότι το θεωρώ σημαντικό, είναι μια άλλη διάσταση, στην οποία θέλουμε να επενδύσουμε– προχωρήσαμε με την προπληρωμένη «Κάρτα Πολιτισμού Νέων» σε συνεργασία με την Τράπεζα Κύπρου, η οποία δίνει το εισιτήριο και την ευκαιρία στους νέους για συμμετοχή σε πολιτιστικά δρώμενα του τόπου μας. Οφείλουμε να φέρουμε τους νέους μας κοντά στα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας μας.

Έχουμε επίσης –κάτι που απασχολεί όλους τους καλλιτέχνες– ήδη ετοιμάσει νομοσχέδιο για το Καθεστώς του Καλλιτέχνη, το οποίο, εκτός από τον γενικότερο κανονισμό κριτηρίων και πλαισίου, θα δώσει και την ευκαιρία εξασφάλισης ωφελημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ιατροφαρμακευτικής κάλυψης και στους αυτοτελώς εργαζόμενους καλλιτέχνες.

Είμαστε σε προχωρημένο στάδιο για τη δημιουργία πλαισίου για φορολογικά κίνητρα –ποτέ δεν υπήρξαν– για στήριξη του πολιτισμού και από τον ιδιωτικό τομέα, στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειάς μας για Φορολογικό Μετασχηματισμό της χώρας μας, που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Πρωθούμε τρόπους περαιτέρω διαδικτυακής και έντυπης προβολής των θεατρικών παραγωγών που λαμβάνουν επιχορήγηση από το σχέδιο «ΘΥΜΕΛΗ».

Στηρίζουμε και πρωθούμε την παρουσίαση θεατρικών και άλλων πολιτιστικών δράσεων στο εξωτερικό.

Σε συνεργασία με το «Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου», προχωρήσαμε στη στήριξη και συνδιοργάνωση της Εβδομάδας Κυπριακού Θεατρικού Έργου στην Αθήνα, στο Εθνικό Θέατρο.

Ταυτόχρονα, προγραμματίζουμε τη διεξαγωγή ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών αγοράς, κοινού και καλλιτεχνών, τα αποτελέσματα των οποίων θα χρησιμεύουν στη χάραξη στοχευμένης πολιτικής και στον σχεδιασμό νέων χορηγικών προγραμμάτων. Γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι είναι ένα θέμα που απασχολεί τα Θέατρά μας.

Μελετούμε την ίδια στιγμή τη δημιουργία χορηγικού προγράμματος για στήριξη πρωτοεμφανιζόμενων καλλιτεχνών και νέων γενικά επαγγελματιών στο χώρο του Θεάτρου, στο πρότυπο που βραβεύει απόψε ο ΘΟΚ ένα από τα άτομα που προανέφερα.

Γενικότερα, αναστοχεύουμε και εκσυγχρονίζουμε τα σχέδια επιχορηγήσεων που αφορούν σε όλες τις πτυχές της πολιτιστικής δημιουργίας στον τόπο μας, ενώ προωθούμε και την ψηφιακή αναβάθμιση των πολιτιστικών χώρων.

Την ίδια στιγμή, το Υφυπουργείο Πολιτισμού, ανταποκρινόμενο στον γενικότερο στόχο και την προσέγγισή μας για οριζόντια αντιμετώπιση και ολιστικό χειρισμό θεμάτων που αφορούν τον Κύπριο πολίτη, προχώρησε σε «συνέργειες» με άλλα Υπουργεία και Υφυπουργεία, όπως το Υγείας, Τουρισμού και Κοινωνικής Πρόνοιας, για αξιοποίηση του Πολιτισμού της χώρας μας σε πολλαπλά επίπεδα, και κατ' επέκταση είναι ένα από τα βασικά ζητούμενα, τη συνεισφορά του στην κοινωνία, στην οικονομία και στην ευημερία του τόπου μας. Να μου επιτρέψετε να το αναφέρω και να συγχαρώ ιδιαιτέρως την πολύ εύστοχη πρωτοβουλία της κας Υφυπουργού για παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών δράσεων σε Νοσοκομεία, όπως για παράδειγμα το πιλοτικό πρόγραμμα που ξεκινήσαμε στο Μακάρειο Νοσοκομείο.

Ως Κυβέρνηση είμαστε επίσης στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης Στρατηγικής Πολιτιστικής Διπλωματίας. Το λέμε εδώ και χρόνια, ήρθε η ώρα να το υλοποιήσουμε. Η χώρα μας μπορεί και πρέπει να προβληθεί διεθνώς ως σταυροδρόμι Δύσης και Ανατολής, Ασίας και Αφρικής, και η πολιτιστική της δημιουργία να ανοιχθεί και να διαχυθεί στον σύγχρονο κόσμο και να αποτελέσει ένα δυναμικό βήμα εκπροσώπησης και μεταφοράς μηνυμάτων. Και αυτό γίνεται με αφορμή και τις προετοιμασίες μας για την ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πρώτο εξάμηνο του 2026.

Όλα όσα προανέφερα αντικατοπτρίζουν την πρόθεση και την ξεκάθαρη βούληση της Κυβέρνησης για ριζικές αλλαγές και αναθεώρηση πολλών υπηρεσιών και λειτουργιών του Κράτους σε σχέση με τους πολίτες του γενικότερα. Εξάλλου, η Κύπρος είναι οι πολίτες της και αυτό θέλουμε να εμπεδώσουμε ως Κυβέρνηση μέσα από καινοτόμες και πρωτοπόρες πρωτοβουλίες, μέσα από συνεχείς μεταρρυθμίσεις. Ερχόμαστε σε διάλογο με την κοινωνία, περιλαμβανομένων φυσικά και των Ανθρώπων του Πολιτισμού, και μαζί διαμορφώνουμε την πολιτική και την πορεία μας, το πού θέλουμε να οδηγήσουμε τη χώρα μας.

Κλείνοντας, να συγχαρώ την Υφυπουργό Πολιτισμού και το Υφυπουργείο γενικότερα για το άξιο πραγματικά και πολύπονο έργο τους. Θα ήθελα ακόμη να συγχαρώ το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του ΘΟΚ, το πρώτο Συμβούλιο του Οργανισμού που διορίστηκε μέσω της ανοιχτής και διαφανούς διαδικασίας του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου. Αν και μόλις δύο μήνες έχετε αναλάβει, εντούτοις, όπως έχω πληροφορηθεί, προχωράτε με αποφασιστικότητα σε στρατηγικό σχεδιασμό και συνολική προσπάθεια εκσυγχρονισμού, στοχεύοντας στην περαιτέρω ανάπτυξη της θεατρικής εγχώριας δημιουργίας και παιδείας και, φυσικά, στην εξωστρέφεια του Οργανισμού.

Θα ήθελα επίσης να συγχαρώ την τέως Πρόεδρο και όλα μέλη του προηγούμενου Συμβουλίου για τη σημαντική δουλειά που έγινε, τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου για τη διαχρονική του δράση, τα θεατρικά προγράμματα και τις υψηλού επιπέδου παραγωγές του. Πράγματι είμαστε περήφανοι για το έργο που επιτελείτε τόσα χρόνια στον τόπο μας. Ένα έργο που οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι αναπτύχθηκε μέσα σε πολύ δύσκολες συνθήκες.

Να συγχαρώ ξανά και να εκφράσω τον θαυμασμό μου στους καλλιτέχνες του χώρου του θεάτρου για την προσφορά τους στον τόπο και ιδιαίτερα τους αποψινούς τιμώμενους, τον κ. Σταύρο Λούρα, τον κ. Πάρι Ερωτοκρίτου και την κα Αναστασία Δημητριάδου.

Κλείνοντας, και ακολουθώντας τα πολύ εύστοχα που είδαμε προηγουμένως, ο Πολιτισμός παράγει παιδεία, κοινωνικές αξίες και ήθος. Ουσιαστικά, ο πολιτισμός είναι που παράγει πολιτική και όχι το αντίθετο. Εμείς θα συνεχίσουμε να επενδύουμε στην καλλιέργεια δημοκρατικής κουλτούρας, στην ενίσχυση και προβολή των πολιτιστικών μας αξιών, στην ποιοτική αναβάθμιση, προώθηση και προβολή της πολιτιστικής μας δημιουργίας και στην άμεση επαφή και συνδιαβούλευση με τους πολίτες, ιδιαίτερα τους πολίτες του αύριο, τους νέους μας. Μοναδικό μας κίνητρο η αγάπη για την πατρίδα μας και ο στόχος μας για αναβάθμιση και αξιοποίηση των πολιτιστικών μας δυνατοτήτων, των πολιτιστικών μας υπηρεσιών και δράσεων.

(PM/ΕΑΘ/ΜΣ) μ